

Шатрава Сергій Олександрович
завідувач науково-дослідної лабораторії
з проблем забезпечення діяльності поліції
Харківського національного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

**ВИЗНАЧЕННЯ ТА АНАЛІЗ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ
ЯК СКЛАДОВА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ**

На сьогоднішній день в нашій державі здійснюється низка заходів у сфері запобігання та протидії корупції, більша частина з яких направлена саме на запобігання корупції, як і в більшості країн Європи. Одним із основних напрямів у сфері запобігання корупції є виявлення корупційних ризиків, які можуть виникнути в діяльності суб'єктів публічної адміністрації, а також

усунення умов та причин виникнення цих ризиків [1, с. 79].

Варто вказати, що з корупцією можливо боротися використовуючи різні заходи: суто репресивні, які полягають у виявленні, розслідуванні та розкритті корупційних правопорушень і притягненні винних осіб до відповідальності, або превентивні, серед яких такі як покращення прозорості, підзвітності і доброчесності державних структур, правовий захист громадян та підвищення правової обізнаності, підвищення етичних стандартів у діяльності суб'єктів публічної адміністрації, просвітницька робота з населенням та окремими цільовими групами, виховання молоді у дусі неприйняття корупції [2].

На сьогодні у нашій державі одним із пріоритетних напрямів у сфері запобігання корупції є своєчасне виявлення корупційних ризиків, які виникають у діяльності державних службовців, а також усунення умов та причин цих ризиків [3].

Основні види корупційних ризиків в діяльності органів Національної поліції України варто класифікувати:

1) за поширеністю: недоброчесність поліцейських; виникнення конфлікту інтересів; безконтрольність з боку керівництва поліції; наявність дискреційних повноважень поліцейського;

2) залежно від рівня виникнення: корупційні ризики на рівні нормативно-правового регулювання діяльності; корупційні ризики безпосередньо на рівні практичної діяльності;

3) за часом виникнення: ризики, які пов'язані з підбором персоналу; ризики, які з'являються в процесі діяльності; ризики, пов'язані зі звільненням працівників;

4) під час прийняття кадрових рішень: недотримання обмеження щодо роботи близьких осіб; недотримання обмеження щодо використання службового становища; недотримання обмеження щодо одержання подарунків; недотримання обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності; недотримання обмеження щодо розголошення або використання в інший спосіб у своїх інтересах інформації, яка стала відома у зв'язку з виконанням службових повноважень;

5) за категоріями корупційні ризики: зовнішні (ймовірність виникнення корупційних ризиків не пов'язана з виконанням органом поліції відповідних функцій та завдань); внутрішні (ймовірність виникнення корупційних ризиків безпосередньо пов'язана з організаційно-управлінською діяльністю в органі поліції відповідно до покладених на нього функцій і завдань);

6) за видами корупційні ризики можуть бути: нормативно-правові (відсутність, суперечність або нечітка регламентація у законодавстві положень щодо виконання органом поліції функцій та завдань); організаційні (невизначення або нечітке визначення процедур виконання органом поліції функцій та завдань); кадрові; фінансово-господарські; адміністративні; контрольно-наглядові тощо.

В межах зазначених складових корупційних ризиків як складової запобі-

гання корупції в органах Національної поліції є неприпустимими: поспішність у прийнятті рішень, нехтування процесуальними і моральними нормами; провокаційні дії, пов'язані з підбурюванням, спонуканням у прямій чи непрямій формі до вчинення правопорушень; розголошення фактів та обставин приватного життя громадян, які стали відомими в ході службової діяльності; вибірковий підхід при вжитті заходів до порушників закону, правил дорожнього руху; байдужість, бездіяльність і пасивність у попередженні і припиненні правопорушень.

На підставі викладеного, під корупційними ризиками в діяльності органів Національної поліції України варто розуміти ймовірність факторів (правових, соціальних, організаційних) та причин, які породжують, стимулюють, спонукають посадових осіб органів Національної поліції щодо вчинення події корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, яка негативно вплине на досягнення органом Національної поліції визначених цілей та завдань у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, і розміри можливого заподіяння у зв'язку з цим шкоди особі, суспільству і державі.

1. Шатрава С. О. Роль громадськості у процесі оцінки корупційних ризиків, як запорука успішної антикорупційної політики. *Роль права у забезпеченні законності та правопорядку* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 31 серпня 2012 р.). Запоріжжя : Запорізька міська громадська організація «Істина», 2012. – С. 79–81.

2. Участь громадськості у заходах щодо запобігання корупції як запорука успішної антикорупційної політики : роз'яснення Мін'юст України від 26.08.2011 URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0059323-11>.

3. Дмитрієв Ю. Корупційні ризики у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави URL : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/8207>.